

RAPLA ÜHISGÜMNAASIUMI UURIMUSTÖÖ

VALTU RAAMATUKOGU

1997. a.

Raino Bortnikov

Aastal 1923 Valtu Noorsoo Eneseharijate Ühing pani aluse raamatukogule. Asus Kaereperes Vahtra talus, mille omanik Mihkel Kadakas. 1927. aastast kuulus Rapla Valla Raamatukogude võrku, finantseeris Valtu Hariduse Selts. Asukohaks sai Kaereperes Epamardi talu 1 tuba. Ühiskondlikult laenutas August Leinberg 1 kord nädalas 2 tundi kuni 1935. aastani. Ruum jäi kitsaks ja kokkuleppel Valtu Algkooli juhatajaga saadi raamatukogu koolimajja. Laenutamist teostas raamatukogu nõukogu. 1936.a. juhatajaks August Roosimaa. Laenutati 1 kord nädalas a'2 tundi. 1938.a. ei soovinud kooli juhataja enam raamatukogu antud hoones. Nõukogu jäi äraootavale seisukohale, paik endiseks. 1940.a.27. märtsil suri Valtu Hariduse Seltsi liige ja raamatukogu juhataja August Roosimaa. Raamatukogu tööd hakkas tegema õpetaja Elmar Saage. 11. novembril 1940.a. otsustati Valtu Hariduse Selts likvideerida. Raamatud jäid koolimajja. „Harju Maakonna TK Rahvahariduse Osakonna 6. märtsi 1941.a. kirja nr.782 kohaselt Rapla Valla TK teatas, et raamatukogu on võetud harukoguna rahvaraamatukogude võrku kehtivusega 1.jaanuar 1941.a.”. Juhatajat polnud, sõja ajal laenutasid Ferdinand Roosimaa ja Elmar Saage ühiskondlikus korras. 1944.a juhatajana Ferdinand Roosimaa, kes oli esimene sekretär Valtu külanõukogus. Laenutati pühapäeviti 2 tundi. Raamatukogu allus Harju Maakonna Rahvaharidus Osakonnale. 1946.a.asukoha vahetus – Rimmelga tallu endise kaupluse ruumidesse. Laenutati nädala sees teatud kellaaegadel. 1948.a. Valtu külanõukogu sekretär Anna Raig asus laenutama, kuna raamatud paiknesid samas ruumis. Sel aastal koliti mõlemad asutused Tänava majja. Raamatuid saadi Tallinna Bibkollektorist. 1951.a. juhataja kohusetäitjaks Hilse Puuorg (Roosimaa). Raamatukogu allus Rapla Kultuurharidus Osakonnale. Lugejaile avatud kella 13-20, puhkepäev esmaspäev. Kitsas ruum halvas tööd.

Lühikest aega töötas Hilja Laurimaa (Hallist). 1955.veebruaris võeti tööle Aino Ellermaa. Tänu kolhoosi toetusele raamatukogu sai omaette ruumi koos lugemistoaga, kus olid piljardilaud, lauamängud ja Valtu esimene televiisor. Ruumi kasutati veel koosolekute ja ajaviitekohana. Koolis korraldati esimene lugejate konverents õpetaja ja kooliraamatukogu juhataja Saima Titt'e eestvõttel. 1958.a. 20.märtsist suunati tööle äsja eriala omandanu Laine Sinisalu (Laurimaa). Hoogustusid kirjandusürituste läbiviimised, tähelepanuväärivad kirjanduslikud kohtud, -karnevalid. Raamatufondi ja kataloogide kujundamine sujus hästi. Raamatukogu juhataja asus veel kõrgharidust taotlema kaugõppes.

1968.a. oli vaja Rapla Keskraamatukokku metoodikut ja Laine Laurimaale tehti ettepanek töökoht vastu võtta. Valtu külaraamatukogus asus ametisse Luule Sinisalu(Bortnikova).

Raamatukogu asutamine.

Aastal 1923 Valtu Noorsoo Eneseharijate Ühing pani aluse raamatukogule. Asupaigaks sai Kaerepere külas Vahtra talu, mille omanikuks oli Mihkel Kadakas.

1927.a. kuulus Rapla Valla Avalikkude raamatukogude võrku. Finantseeris Valtu Hariduse Selts. Uus asukoht Kaerepere külas Epamardi talus, kus oli kasutada 1 tuba. Juhatajana töötas aastatel 1927 - 1935 maja peremees August Leinberg. Elukutselt oli ta algharidusega põllutöeline. Töötas raamatukogus ühiskondlikel alustel.

Raamatud asusid ühes kinnises kapis liigitatult (0-ilukirjandus, 1-8 üld- ja teaduslik kirjandus, 9-lastekirjandus). Oli sisse seatud vihiknimestik. Laenutamine toimus 1 kord nädalas a' 2 tundi. Raamatukogu kasutamine oli tasuta.

Aastad 1927 - 1996.

Valtu Hariduse Seltsi Avaliku Rahvaraamatukogu toimkonna koosolekul, mis toimus 1928. a. 1.juunil, oli päevakorras raamatukogu kasutamise määrustiku koostamine. (Toimkond: raamatukogu juhataja August Leinberg, toimkonna juhataja Anton Laurimann, liikmed Aline Kuusental, Helene Kensap, Rapla Valla nõukogu esindaja Hans Kõrtsini.) võttis vastu järgmise määrustiku:

"Valtu Hariduse Seltsi Avalik Raamatukogu on Valtu ümbruskonna kodanikele maksuta tarvitada alljärgnevail tingimustel.

1. Igal kodanikul alates 10 aasta vanusest on võimalus raamatukogust raamatuid lugemiseks saada, suuremaid ja raskemaid 1, vähemaid kuni 5 köidet korraga 2 nädalaks; aja pikendus võimalik ainult kogu hoidja äranägemisel ja nõusolekul.

2. Raamatu laenaja on kõigiti vastutav raamatu eest, ta on kohustatud laenatud raamatuid puhtalt ja korralikult tarvitama, ka on keelatud raamatu edasi laenamine teistele.

3. Raamatu rikkumise või kaotamise puhul, samuti ka mittetagasitoomise puhul pärast kahekordset meeldetuletust nõutakse laenajalt raamatu hind ühes trahvirahaga kuni 5 senti nädalalt ja 5 senti meeldetuletuselt avalikkude raamatukogude seaduse§§18 ja 19 põhjal tarvitajalt vastuvaidlemata korras sisse.

Parematele raamatutele soovitati juurde kleepida leheke, mis sisaldaks lugejatele tähelepanemiseks märkusi raamatu puhta ja terve hoidmise, ühtlasi ka õige tarvitamise kohta."

1930.a. 4.detsembril toimunud koosolekul ühe küsimusena otsustati muretseda raamatukogule rakendusraamatud, pitsat ja muid tarbeid vallast saadud toetuse arvel. Raamatuid hangiti Rapla vallast, Harju Maakooli-valitsuselt, haridusministeeriumilt saadud summade eest. Samuti lugejad ise kinkisid.

Neil aastatel olnud Valtu Haridusseltsi Avaliku Raamatukogu toimkonna liikmetest elab Helene Kensap (Massov). Tema mälestuste järgi peeti toimkonna koosolekuid vajaduste järgi. Tol ajal olid aktiivsemad seltsiliikmed Anton Laurimaa toimkonna juhataja, Alise Käspert, Aline Kuusental. Raamatukogu massiüritusi otseselt ei korraldanud. Haridusselts aga organiseeris raamatute arutelusid.

Kuna fond kasvas ja senised ruumid kippusid kitsaks jääma, hakati raamatukogule uut kohta otsima. Kokkuleppele saadi Valtu Algkooli juhatajaga ja raamatukogu viidi üle Valtu Algkooli ruumidesse.

Seoses eelmise raamatukogu juhataja lahkumisega töölt 1936.a. teostas vahepeal laenutamist raamatukogu nõukogu.

1926.a. asus raamatukogu juhataja kohale August Roosimaa, kes oli algharidusega põllumees ja lõpetanud ka lühiajalised raamatupidamise kursused ning varem olnud raamatukogu juhataja. Ta oli juba pikemat aega olnud Valtu Hariduse Seltsi juhatuse liige. Raamatukogu oli endiselt avatud 1 kord nädalas à 2 tundi.

1938.a. teatas kooli juhataja J.Sülla, et raamatukogu tuleb kooli ruumidest välja viia. Kuid raamatukogu nõukogu seda ei teinud, vaid jäi äraootavale seisukohale. Raamatukogu jäi endisse paika tagasi.

1940.a. 27. Märtsil suri Valtu Hariduse Seltsi juhatuse liige ja raamatukogu juhataja August Roosimaa.

Raamatukogu tööd hakkas tegema Elmar Saage. Ta töötas Valtu Algkooli õpetajana, oli lõpetanud Rakvere Õpetajate Seminari.

Raamatud asusid kapis liigitatult. Kirjandust valisid lugejad liiginimestiku järgi ja raamatukogu juhataja soovitusel 1940. Aastal alustati kataloogimist. Samal aastal kõrvaldati nõukogudevastased teosed. Nende seas olid A.Jakobsoni teosed, A.Gaililti "Punane tuli." Kirjandust propageeriti plakatite kaudu. Raamatukogu nõukogu koosolekuid peeti seitsmel korral. Raamatukogu sai toetusummasid riigilt ja omavalitsuselt.

11.novembril 1940 a. toimunud toimkonna koosolekul kontrolliti raamatukogu ja leiti, et kõik on korras likvideerimiseks. Likvideeriti Hariduse Selts. Raamatud jäid koolimajja ja olid teisel korrusel klassiruumis kapis.

"Harju Maakonna TK Rahvahariduse Osakonna 6.märtsi 1941.a. kirja nr. 782 kohaselt teatas Rapla Valla TK. Et raamatukogu on võetud harukoguna rahvaraamatukogude võrku kehtivusega 1. Jaanuar 1941.a." Ent sellegipoolest raamatukogus juhatajat polnud. Kuid sõja ajal siiski raamatute laenutamine ei vaibunud. Seda tegid ühiskondlikus korras Ferdinand Roosimaa ja kooli juhataja Elmar Saage.

1944.a. alates töötas raamatukogu juhatajana Ferdinand Roosimaa. Sündinud 1924, parteitu. Ta meenutab: "Varem töötasin Valla Täitevkomitees, kuid Harju Maakonna TK haridusosakond määras mind Valtusse esimeseks külanõukogu sekretäriks. Ühtlasi täitsin ka raamatukogu juhataja kohuseid. Sõjapäevil Saage, Elmar lahkus Valtust, kuid tänu temale ei läinud kaotsi 1940.a. kõrvaldatud keelatud kirjandus. Raamatud leiti üles

koolimaja keldrikorrusel ja võeti raamatukogus arvele. Viimane allus Harju Maakonna Rahvaharidus Osakonnale. Raamatuid saadi Tallinna Bibkolektorist tsentraliseeritud korras. Laenutamine toimus pühapäeviti 2 tundi.”

1946.a. viidi raamatukogu koolimajast Remmelga tallu, mille valdaja on Tiina Sucharov. Paigutati endise kaupluse ruumidesse. Laenutati nädala sees ja teatud kellaaegadel, kuna Ferdinand Roosimaa samal ajal ka rahvamaja juhatajana. Ka Valtu külanõukogu asus samas ruumis ja sekretärina töötas siis Anna Raig.

Rändraamatukogud asusid Põrsaku külas Juhani talus, laenutas Erich Maasoo, Nurme külas Kõpu talus, laenutas Veera Avasalu. Peale selle viidi raamatuid vanematele inimestele otse kodudesse.

Suuri üritusi ei korraldatud. Klubis pandi välja raamatunäitusi. Tublid aktivistid olid Villem Männiste, Olga ja Artur Linamäe, Tiina Sucharov, õpetajad Alise Raud, Hilda Ilmjärv(Raudkivi).

1948. aastal asus Ferdinand Roosimaa tööle rajooni TK põllumajandusosakonda. Samal aastal hakkas raamatukogu tööd juhtima Anna Raig ning raamatukogu viidi üle Tånava majja. Ja ikka oli ta koos külanõukoguga. Raamatuid saatis Tallinna Bibkolektor.

Raamatukogu tublid külastajad olid õpilased ja ka osa täiskasvanute hulgas. Laenutuspunkte ei olnud, kuid kaugematesse küladesse viisid küla-volinikud raamatuid koju kätte. Nii viisid Saksa külas Veera Avasalu, Põrsaku külas Juuli Neljas, Sauna külas Anton Laurimaa.

Üritusi raamatukogus eraldi ei toimunud. Selle kohta kirjutab A.Ennus: “Hea koostöö oli mul rahvamajaga ja selle juhataja sm. Roosimaa, Ferdinandiga, kes aitas ühiselt korraldada raamatunäitusi, kirjandusõhtuid ja muid üritusi tähtpäevadel. Neid korraldasime rahvamajas. Palju aitasid mind selle juures toleaegne Valtu kooli direktor sm. Raud ja õpetaja Raidma.”

1951.a. märtsis asus raamatukogu juhataja kohuste täitjaks Ilse Antoni t. Puuorg(Roosimaa). Sündinud 1927.a., ÜLKNÜ liige, algharidusega. Varem töötas ta Kõru Valla Kullimaa rahvamaja juhatajana.

Raamatukogu asus Tånava majas ikka veel külanõukoguga ühes ruumis. Ruumide kitsikus halvas raamatukogu tööd. Sellepärast on pidevalt aruannetes ruumide küsimus.

Raamatukogu allus Rapla Kultuuriharidus Osakonnale. Raamatud saadeti Tallinna Bibkolektorist tsentraliseeritud korra ja osteti arvega kohalikust raamatukauplusest. Raamatukogu teenindas lugejaid igapäev kella 13.00-20.00, puhkepäevaks oli esmaspäev. Suureks abiks oldi ka “Tee Kommunistile” kolhoosile majanduskampaaniate läbi viimisel loosungite, välk-ja sein-

lehtede, plakatite ning brigaadidevahelise sotsialistliku võistluse tabelite välja panekuga.

Muidugi kuulusid raamatukogu ülesannete hulka raamatunäituste ja väljapanekute organiseerimine.

Lugejate juurdesaamiseks koostati bibliograafilisi ülevaateid korraga 3-4 uuest raamatust. Neid esitati üsna tihti. Palju korraldati ajalehtede ühislugemisi. Kuna tol ajal käisid ajalehed vähestel, siis olid ühislugemised üsna tere- tulnud. Toimusid need nii: üks luges ette, teised kuulasid või kel oli juba varem artikkel loetud, see jutustas. Saadi teada, mis toimus väljaspool kodu- kanti.

Ilse Roosimaa meenutab: "Üks agaramaid ajalehe ühislugemistest osa- võtjaid oli põllutöeline Villem Männiste. 70. aastates mees tundis elavat huvi veel spordisündmuste vastu, eriti male ja kabe. Kõigele lisaks suur raamatusõber. Oli ka teisi aktiivseid lugejaid nagu Marie Laurimaa, Artur Kauri, Helga Väinola, Juuli Neljas, Hilda Tihemaa, Anton Laurimaa, Villem Muddi. Lastest: Ölme Parve, Helmuth Laurimaa, õed Juta, Greta ja Tiit Leinaru, Elmet Laurimaa, Eevi, Marve ja Vello Sulu.

Raamatukogu aktivistid olid komsomolisekretär Astra Koolma, Olga ja Artur Linamäe, rahvamaja juhataja Linda Archipov, õpetajad Ljubov Raidma (Miidla), Haraļd Miidla. Nad abistasid ürituste läbi viimisel ja kandsid raamatuid koju kaugemal elavatele inimestele. Nii olid Marie Laurimaa ja Ilse Puuorg alalisteks külalisteks Kumma külas perekondadel Salumäel, Muddil ja Treimannil. Astra Koolma aga Põrsaku külas Hilda Tihemaal.

1952.a. 20. Nov. on Valtu k/n kultuuriasutuste ülevaatuse komisjon kontrollinud Valtu raamatukogu ja koostanud akti, kus muuhulgas märgitakse: "Raamatukogu juhatajale ettepanek korraldada rohkem kirjandusalaseid vestlusi, mis aitaks ühtlasi kaasa lugejate kaasatõmbamiseks raamatukogu tööle ja tõstaks rahva seas huvi kirjanduse vastu. Raamatukogu juhataja on oma senises töös näidanud huvi ja püüdlikkust oma töö vastu, mille tõttu võib raamatukogu töö hinnata täiesti rahuldavaks."

Ega ettepanek ei jäänud ainult paberile. Järgmisel aastal toimus kaks suuremat üritust. 6.sept. 1953.a. oli L.N.Tolstoi 125.sünniaastapäeva tähistamine Valtu koolimajas, osavõtjaid 27. Aino Nebvkat (Suviste) andis ülevaate kirjaniku elust ja tegevusest. Ettekannetega esinesid ja katkendeid raamatust lugesid sm.-d Telgmaa, Männiste, Niit, Sulu, õpilased Pailk, Seersant ja Kõrtsini.

7.nov. 1953.a. Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni 36.aastapäeva aktusel esinesid kolhoosi esimees sm. Tiidemann, k/n esimees sm. Kauri, zootehnik sm. Saia, agronoom sm. Pöder. Osavõtjaid 123.

1954.a. Hilse Puuorg abiellus ja vahetas elukohta. Asus elama Lelle ning läks Paluküla raamatukokku tööle. Sama aasta 1.oktoobrist töötas raamatukogus lühikest aega Hilja Laurimaa. Endine töökoht oli Rapla Rajooni Rahvaharidusvõrgus.

Dokumentidest on näha, et 15.okt. 1954.a. korraldati kirjandusõhtu A.Haava 90. Ja M.Lermontovi 140. sünniaastapäeva puhul. Sel õhtul tutvustati nende elu ja loomingut. Osavõtjaid 18.

Lastele on peetud vestlusi :

“Kuidas lugeda raamatut ?” osavõtjaid 30.

“Milline tähtsus on raamatul ?” osavõtjaid 17.

“Kellest võtta eeskju ?” osavõtjaid 14.

On läbiviidud vestlusi ka täiskasvanutele, väljapandud raamatunäitusi, plakateid, koostatud bibliograafilisi ülevaateid.

Juhataja võttis iseseisvalt töö kõrvalt läbi keskkooli VIII-X klassi kursuse, tehes ettevalmistusi XI klassi lõpetamiseks.

1954.a. aastaaruandes on tehtud kokkuvõte :

“1954.a. tööga ei saa rahule jääda ning uuel raamatukogu juhatajal tuleb seda tublisti parandada. Tuleb suurendada lugejate arvu, rohkem läbiviia kirjandusõhtuid ja loenguid usulistel ning ebaterveid eluviise käsitsevatel teemadel.”

1955.a. jaanuarikuus Hilja Laurimaa abiellus ja muutis elukohta. Sellest tulenevalt 1955.a. 4.veebruarest alates töötas ametikohal Aino Ellermaa. Sünd. 1923.a., parteitu, lõpetanud Mõdriku Kodumajanduskooli.

Raamatukogu allus Rapla rajooni TSNTK Kultuuriosakonnale. Finantseeris Rapla Küla TSN Täitevkomitee.

Viimaks jõuti ka niikaugele, et raamatukogu sai omaette ruumi koos lugemistoaga, kus olid Valtu esimene televiisor, piljardilaud, lauamängud jne. Ruumi kasutati koosolekute läbiviimiseks ja ajaviite kohaks. Raamatukogu nõukogu oli ühine rahvamaja nõukoguga, liikmeid 7. Üritusi tehti sel ajajärgul vähe. Kuid koolis viidi läbi, seniajani vist ainukene, lugejate konverents. Eestvedajaks oli õpetaja ja kooliraamatukogu juhataja Saima Titt. Alljärgnevalt tema meenutusi : “Tuleb meelde lugejate konverents, mis sai läbi viidud kas 1955. või 1956.a. Teemad olid valitud nõukogude noorsoo kirjandusest, niisugustest raamatutest nagu Kassil, L “Nooreme poja tänav”, “Vitja Slualev koolis ja kodus”. Lapsed ise valmistasid need teemad ette ja esitasid konverentsil koolimajas. Esinejate seas olid Heldur Lukas ja Nadezhda Kozelskaja. Mäletan veel, et klubis on toimunud Fr.R.Kreutzwaldi sünniaastapäeva puhul montaazh “Kalevipojast””.

Raamatukogu juhataja Aino Ellermaa on praegugi väga tänulik toleae-

sele kolhoosi esimehele Viktor Tiidemannile, kelle eestvõttel muretseti raamatukogule uued ruumid ja palju inventari.

Tublid lugejad olid Villem, Elna ja Leili Muddi, Marie Laurimaa, Leida Piirioja. Õpilastest Aimur Paik, Jüri Feldt, Eda Liiva, Helen ja Salme Kõrtsini ning Malle Leppik. Viimased viisid kirjandust vanematele inimestele koju.

1958.a. lõpetas Aino Ellermaa oma töö raamatukogus. Sama aasta 20.märtsist suunati raamatukogu juhatajana tööle äsja Tallinna Kultuuriharidusala Kooli lõpetanu Sinisalu, Laine. Raamatuid oli nüüdseks 5495. Raamatukogu kasutas 262 inimest, kes laenasid 6140 trükist. Seega fondi ringlus 1,1. Liikidest ringlesid paremini laste-, ilu- ja tehnikakirjandus. Kuna oma raamatufond ei suutnud rahuldada kõiki lugejate nõudmisi, sõlmiti leping raamatute laenutamiseks Fr.R.Kreutzwaldi nimelise Riikliku Raamatukoguga. RVA vahendusel laenutati 24 teost. Raamatufondi paigutus ei olnud otstarbekas. Kirjanduse liigitamisel oli üsna palju vigu. Fondis leidis vananenud teoseid. II kvartali jooksul paigutati ümber ja korrastati raamatufondi. Varem puudus kataloog, nüüd kataloogiti liigid 1, 2, 3k, 63 ning ilukirjandus. III kvartali jooksul aga liigid 3, 4, 5 ja 6 ning IV kvartalis liigid 7, 7a, 8, 9 ja 9l. Lastekirjanduse kataloogimine jäi pooleli. Samuti jäid lõplikult kujundamata nii alfabeetiline kui ka süstemaatiline kataloog.

Raamatunäitusi kujundati 20, viidi läbi 4 kirjandusõhtut ja 19 bibliograafilist ülevaadet. Ürituste tase oli madal. Õnnetsumaks ürituseks võib pidada kirjandusõhtut "Kommunistliku noore Zoja Kosmodemjanskaja kuju". Õpilane Helle Leinberg jutustas L. Kosmodemjanskaja raamatu "Jutustus Zojast ja Shurast" põhjal Zojast. Samast raamatust kandsid õpilased ette katkendeid. Pärast ettekannet toimus elav mõttevahetus, millised kirjanduslikud kujud lastele meeldivad, millised on nende lemmikraamatud. Lõpuks kõitsid lapsi kirjanduslikud mängud. Veel võiks nimetada kirjanduslikku viktoriini teemal "V.J.Lenini kuju lastekirjanduses."

Raamatukogu tublid aktivistid olid Valtu 7.kl. kooli vanempioneerijuht Milvi Terasmaa, kes abistas lastele toimunud ürituste organiseerimisel. Raamatuid aitasid koju kanda ja sisetöid teha (ajalehti kõita, raamatutele nurki kleepida). Aktiivsemad õpilased olid Helle Leinberg, Lemmi Sulu, Juta Kõrtsini, Urve Rebel, Toomas Leito.

Raamatukogu tööd arutati kolhoosi partei algorganisatsiooni koosolekul.

1959.

Raamatuid 6512, sellest venekeelseid 190. Lugejaid oli 258, laenutusi 6222.

Raamatukogu seadis endale ülesandeks raamatukogupropaganda parandamise, eriti ühiskondlik-poliitilise, põllumajandusliku ja loodusteadusliku kirjanduse osas. Ühiskondlikust poliitilisest kirjandusest kujundati 5 raamatunäitust, näiteks "Õpime tundma NLKP 21. Kongressi materjale", "Abiks poliitringis õppijaile", "Abiks agitaatorile" koos bibliograafilise ülevaatega. Samuti viidi läbi vestlus NLKP 21. Kongressi materjalidest.

Põllumajanduslikust kirjandusest pandi välja näitused "Tugev söödabaas-karja produktiivsuse alus" ja "Loomakasvatustööde mehhaniseerimine", anti bibliograafilised ülevaated aiandusalasest ja uudiskirjandusest ning koostati soovitusnimestik "Mida lugeda lüpsiajal - karjatalitajal."

Kolhoosile valmistati plakatid "Kolhooside "Tee Kommunismile" ja "Uus Elu" vahelisest sotsialistlikust võistlusest" ja "Meie kolhoosi kohustused seitseaastakul".

Loodusteaduslikku kirjandust propageeriti näitustega "Meid ümbritsevast loodusest", "Charles Darwin ja tema õpetus" ning "Kuidas on ehitatud maailmaruum" koos bibliograafilise ülevaatega.

Paranes ürituste kvaliteet, kuna kogemusi tuli juurde. Viidi läbi soome kirjanduse õhtu. Ettekandega soome kirjandusest ja elu-olust esines raamatukogu juhataja. Ettekandesse põimiti luuletused ja katkendid soome kirjanike teostest ja Soome kohta, nagu Aho "Raudtee", Kallas "Hundimõrsja", Kivi "Seitse venda", Prometi ja Parve "3 X pakitud kohver". Esitati soome laule ja tantse. Välja oli pandud soome kirjanduse näitus. Osa võttis 30 inimest.

Organiseeriti ka kirjandusõhtuid Juhan Liivi elust ja loomingust ning Rapla Keskkooli õpilaste omaloomingust. Viidi läbi 2 kirjanduslikku viktoriini õpilastele.

Lõpetati lastekirjanduse kataloogimine, kujundati alfabeetiline ja süstemaatiline kataloog. Raamatukogu juhataja asus oma teadmisi täiendama TRÜ bibliograafia ja raamatukogunduse osakonnas.

1960.

Kuna raamatukogu oli õppesessioonide ajal suletud, langes mõnevõrra lugejate ja laenutuste üldarv. Lugejaid 247 ja laenutusi 5990. Raamatunäitusi organiseeriti 28, bibliograafilisi ülevaateid ja vestlusi 20, kirjandusõhtuid 10. Viimaste seas olid õhtud A.P.Tszehhovist, M.Sholohhovist, L.N.Tolstoi elust ja loomingust. Paremini ettevalmistatud ürituseks oli kirjanduslik kohus "Miks peremees Indreku ja Karini abielu" Tammsaare "Tõde ja õigus" IV köite põhjal. Üritus, millest võttis osa 170 inimest, valmistati ette metoodilise materjali põhjal.

1961.a.

Aasta jooksul tuli juurde 616 raamatut, fond kasvas aasta lõpuks 6871 eksemplarini. Lugejaid oli aasta jooksul 256, laenutusi 5745. Fondi ringlus seega 0,83.

III kvartalis avati I.V.Mitshurini nim. Sohvoosi laenutuspunkt. Seal oli 31 lugejat ja 403 laenutust.

Aasta huvitavamaks ürituseks kahtlemata kirjanduslik karneval-viktoriin. Õhtu I osa koosnes viktoriinist, II osa karnevalist.

Lastele organiseeriti koos kooliga ilmeka lugemise võistlus, kirjandushommik, 2 kirjanduslikku viktoriini. Vesteldi raamatute hoidmisest ja lugemisest ning anti bibliograafiline ülevaade uutest raamatutest. Aasta lõpus raamatukogu juhataja abiellus, uus nimi Laurimaa.

1967.a.

Raamatukogu oli avatud esmaspäevast reedeni kella 12.00-18.00. Teenindamispiirkonnas oli 165 pere, kellest 134 olid lugemisvõimelised. Raamatukogus luges 85 peret, kuid raamatukogus ei loe 36% lugemisvõimelistest peredest.

Võrreldes 1966.a.-ga oli tagasimineku. I kvartal oli raamatukogu 2 kuud suletud, II kvartalil töötati 3 päeva nädalas vähendatud tundide arvuga. Raamatuid ei tagastatud õigeaegselt, alles pidevate meeldetuletuste korral.

Laste lugemise suurendamise eesmärgil korraldas raamatukogu konkursi teemal "Tunne oma suurt kodumaad" V-VIII klassi õpilastele. Kuna konkurss kestis ainult 1 kuu, jõuti lugeda 28 raamatut. Aktiivsemaid lugejaid premeeriti teatri ühiskülastustega.

1968.a.

Raamatukogu ülesandeks 1968.a. oli otsustavalt parandada elanikkonna kirjandusvarustamist, saavutada, et iga pere oleks raamatukogu lugeja.

Raamatukogu oli avatud esmaspäevast reedeni kella 12.00-18.00 ja reedel kella 12.00-16.30. Teenindamispiirkonnas oli 175 pere, kellest 156 olid lugemisvõimelised. Raamatukogus luges 109 peret, kuid raamatukogus ei loe 30,2% lugemisvõimelistest peredest.

Raamatukogus oli vene keeles lugejaid 6, kes said lugeda 131 raamatut.

Raamatute propageerimiseks korraldati näitusi, millest edukaim oli "Noored, sündmused, aastad"- 29 laenutust. Üritustest oli õnnestunud A.H.Tammsaare loomingu õhtu ja viktoriin.

Raamatukogu ruum oli väike - 17,5 m². Avariiuolid puudusid, mistõttu raamatupropaganda jäi nõrgaks.

1969.a.

Raamatukogu oli avatud sama moodi nagu eelmisel aastal. Teenindamispiirkonnas oli 162 pere, kellest 141 olid lugemisvõimelised. Raamatukogus luges 120 peret, kuid raamatukogus ei loe 10% lugemisvõimelistest peredest.

Kõige efektiivsemad raamatupropaganda vormid olid täiskasvanute juures väljapanekud ja laste juures bibliograafilised ülevaated. Raamatunäitusi ruumipuuduse tõttu ja massiüritusi ei korraldatud.

1970.a.

Teenindamispiirkonnas oli 163 pere, kellest 142 olid lugemisvõimelised. Raamatukogus luges 118 peret, kuid raamatukogus ei loe 10.6% lugemisvõimelistest peredest.

Korraldati 20 raamatu väljapanekut, 8 bibliograafilist ülevaadet, 2 temaatilist riiulit, 1 massiüritus.

1970.a. I. aprilliks lõppes sotsialistlik võistlus V.I.Lenini 100.sünniaastapäevaks, millest võttis osa ka Valtu külaraamatukogu.

1971.a.

Teenindamispiirkonnas oli 645 elanikku, lugejaid oli täiskasvanuist 124, lastest 74. Üldse oli lugejaid 217, neist lapsi 80.

Võrreldes eelmise aastaga laenutuste arv vähenes, sest 8.veebruarist kuni mai lõpuni oli asendaja ja peale seda juhataja korraline puhkus ja palgata puhkus 20 päeva.

Aasta jooksul korraldati 1 temaatiline riiul "Võidu tee", 2 raamatunäitust "Minevikuarjud" ja "Maailma kaardi ees", 6 bibliograafilist ülevaadet ning 18 raamatu väljapanekut.

1972.a.

Teenindamispiirkonnas oli 655 elanikku, neist lugejaid 225. Aasta jooksul korraldati 3 raamatunäitust, 9 bibliograafilist ülevaadet, 23 raamatu väljapanekut, raamatuarutelu, kirjandusõhtu, ettelugemisi ja vestlusi 4 kokku 42.

Parandati lagunenuid raamatuid. Täiendatud on katalooge, kartoteek uute kaartidega. Alustatud kodulookartoteegi sisseseadmist. Läbi viidud õpilaste lugemise analüüs.

Raamatukogu juhataja kohusetäitja Milvi Paeste kolis raamatukogu vastvalminud kauplus-söökla-kontorihoonesse.

1973.a.

Teenindamispiirkonnas oli 644 elanikku, neist lugejaid 246. Aasta jooksul korraldati 30 väljapanekut ja raamatunäitust, 8 bibliograafilist ülevaadet, raamatuarutelu, kirjandusõhtuid 2, 1 raamatutund, muid üritusi 2, kokku 42.

1974.a.

Teenindamispiirkonnas oli 653 elanikku, neist lugejaid 251. Aasta jooksul korraldati 18 väljapanekut ja raamatunäitust, 6 bibliograafilist ülevaadet, raamatuarutelu, kirjandusõhtuid 1, 1 raamatutund, muid üritusi 6, kokku 33.

Toimus inventuur augusti lõpus. 1.-31. oktoobrini viibis L.Bortnikova Tallinnas täiendkursustel. Õpilaste lugemist on kahel korral analüüsitud. Tulemused pandi üles seinalehte. Seejärel hakati tihedamalt raamatukogu külastama.

1975.a.

Teenindamispiirkonnas oli 519 elanikku, neist lugejaid 253. Aasta jooksul korraldati 37 väljapanekut ja raamatunäitust, 9 bibliograafilist ülevaadet, raamatuarutelu, kirjandusõhtuid 5, muid üritusi 7, kokku 59.

Raamatukogule muretseti laud. Lastearhiiv abistas raamatute parandamisel ja ajalehtede köitmisel.

1976.a.

Teenindamispiirkonnas oli 546 elanikku, neist lugejaid 266. Korraldati raamatunäitusi ja väljapanekuid 35, bibliograafilisi ülevaateid 10 ja vestlusi 1, kirjandusõhtuid 3, raamatutunde lastele 3, muid üritusi 3 - kokku 55.

IV-VII klassidele korraldati novembris kirjanduslik karneval. Toimus kirjanduslik õhtu ilust, kus osales Kehtna, Keava ja Valtu.

1977.a.

Teenindamispiirkonnas oli 606 elanikku, neist lugejaid 281. NLKP XXV kongressi materjalide propaganda. Loodi Valtu raamatusõprade klubi "Varak".

Korraldati raamatunäitusi ja väljapanekuid 36, bibliograafilisi ülevaateid ja vestlusi 7, raamatutunde lastele 1, kirjandusõhtuid, muid üritusi 6 - kokku 55.

1978.a.

Teenindamispiirkonnas oli 599 elanikku, neist lugejaid 285. Ühiskondlik - poliitilistel teemadel oli üritusi 16, raamatunäitusi 2, väljapanekuid 10. NLKP XXV kongressi materjalide propagandaks üritusi ei korraldatud. Korraldati kirjandusõhtu A.H. Tammsaare 100. sünniaastapäevaks, osavõtjaid 50. Raamatukogu tutvustati lasteaia vanemale rühmale ja I klassile.

1979.a.

Teenindamispiirkonnas oli 597 elanikku, neist lugejaid 250.

1980.a.

Teenindamispiirkonnas oli 711 elanikku, neist lugejaid 255.

1981.a.

Teenindamispiirkonnas oli 703 elanikku, neist lugejaid 307.

Enam tähelepanu pöörati algklassidele ja tulemuseks luges nüüd 78 I-III kl. õpilast, kui see arv oli eelmise aasta 40. Raamatukogu propageeriti raamatuväljapanekute ja suuliste ürituste kaudu. Koolimajas ooli lastele korraldatud 2 bibliograafilist ülevaadet, kohtumisõhtu, teemaõhtu, raamatukogutunde 5, klubis kirjandusõhtu, koolimajas 5 väljapanekut ja näitust. Täiskasvanutele korraldati bibliograafiline ülevaade, raamatumüük ja kohtumisõhtu sööklas, raamatuarutelu, kirjandusõhtuid 2, muid üritusi 2.

1982.a.

Teenindamispiirkonnas oli 738 elanikku, neist lugejaid 327. Võrreldes eelmise aastaga on näitarvud suurenenud. Teisel poolaastal hakkas raamatukogu täie koormusega tööle.

Korraldati raamatunäitusi ja väljapanekuid 12, bibliograafilisi ülevaateid ja vestlusi 4, raamatutunde lastele 4, viktoriin, kirjanduslik karneval, 5 kirjandus- ja kohtumisõhtut väljaspool raamatukogu ruume, muid üritusi 9. Korraldati üritusi NSVL - 60.aastapäevaks.

1983.a.

Teenindamispiirkonnas oli 765 elanikku, neist lugejaid 353. Pidev side on olnud Valtu 8-kl. kooliga, kus on läbi viidud näitlikke ja suulisi üritusi. Raamatuklubi "Varak" kasutab kooli kui majandi ruume ürituste läbiviimiseks ja majandi transporti. Side on ka klubi ja lasteaiaga.

Korraldati artiklite ja retsensioonide karoteeki, mida on kogutud 1979.aastast. Täiendati uudiskirjanduse kartoteeki ja loodi 0-I klassi õpilaste kartoteek.

Üritusi oli kokku 76.

1984.a.

Teenindamispiirkonnas oli 761 elanikku, neist lugejaid 365. IV kvartalis tutvustati I kl. õpilastele raamatukogu. Raamatukogu juhataja pidas lugejatega individuaalseid vestlusi. Laenutuste tagasimine, mille põhjuseks oli raamatukogu juhataja lapse haigus.

Korraldati raamatunäitusi ja väljapanekuid 43, bibliograafilisi ülevaateid ja vestlusi 8, suuri suulisi üritusi 6, raamatutunde lastele 10, muid üritusi 7 - kokku 74.

1985.a.

Teenindamispiirkonnas oli 764 elanikku, neist lugejaid 367. Oktoobris tutvustati I kl. õpilastele raamatukogu. Õpilaste klassivälise lugemise lektüür sai uute nimekirjade järgi ümber paigutatud. Laenutused on võrreldes eelmise aastaga tagasi läinud, mis ei ole tingitud raamatukogust. Raamatukogus tehti sisetöid. Aega jääb järjest vähemaks, sest uute raamatute kasutusele võtt nõuab aega.

Korraldati raamatunäitusi ja väljapanekuid 44, bibliograafilisi ülevaateid ja vestlusi 6, suuri suulisi üritusi 6, raamatutunde lastele 10, muid üritusi 8 - kokku 74.

1986.a.

Teenindamispiirkonnas oli 798 elanikku, neist lugejaid 394. Laenutamistingimused annavad tublisti tunda, sest ruumid on väikesed ning suuremaid ruume ei ole veel loota. Raamatukogupropagandat eraldi eesmärgiks ei võetud.

Korraldati raamatunäitusi ja väljapanekuid 47, bibliograafilisi ülevaateid ja vestlusi 1, suuri suulisi üritusi 7, raamatutunde lastele 10, muid üritusi 8 - kokku 73.

1987.a.

Teenindamispiirkonnas oli 829 elanikku, neist lugejaid 404. Kõige töömahukam ja aeganõudvam on olnud raamatute parandamine ja kiletamine. Raamatukogupropagandat otseselt pole tehtud ega pole kavatsatud. Lugejatest puudust ei ole, küll aga ruumist. Kaudne propaganda on ürituste kaudu Korrastatud sai artiklite ja retsensioonide kartoteek.

Korraldati raamatunäitusi ja väljapanekuid 47, bibliograafilisi ülevaateid ja vestlusi 3, suuri suulisi üritusi 7, raamatutunde lastele 10, muid üritusi 6 - kokku 73.

1988.a.

Teenindamispiirkonnas oli 886 elanikku, neist lugejaid 378. Koguti ajakirjadest, -lehtedest artikleid referaatide koostajatele, väljapanekutele. Raamatukogu asupaik on väga hea, otse kaupluse kõrval.

Raamatute parandamine ja uute raamatute kiletamine ning kaante tugevdamine on lõputu töö. Raamatukogu juhataja Luule Bortnikova võttis enda õlgadele ajakirjanduse tellimise organiseerimise külas, sest sidejaoskonnaprobleem on ikka lahendamata.

Korraldati 73 üritust.

1989.a.

Teenindamispiirkonnas oli 933 elanikku, neist lugejaid 375. Ajakirjanduse tellimine ikka veel raamatukogu õlul. 14.-15. juulil said teoks kodukandipäevad Valtus. Raamatukogu poolt oli koduloolise kirjavara- ja fotonäitus, mis korjatud 11 perest. Raamatukaante kvaliteet muutub järjest viletsamaks, seega tuleb juhatajal rohkem tööd teha ning seda ka ainult üksi.

Korraldati 75 üritust.

1990.a.

Teenindamispiirkonnas oli 937 elanikku, neist lugejaid 371. Korraldati 61 üritust.

1990.a. viimases kvartalis muretseti inventari 2000.- rubla eest. See summa saadi Kehtna külanõukogust, kuhu alla raamatukogu nüüd kuulus. Aasta ärevad sündmused mõjuvad ka raamatukogu lugejatele, külastused vähenevad.

1991.a.

Teenindamispiirkonnas oli lugejaid 342. Korraldati 49 üritust.

Raamatukogu uute ruumide tarvis muretseti 25 tooli ja 2 lauda, suvel saabus 2 laste raamaturiiulit. Tehti iga-aastast lõputut tööd - raamatute parandamine, uute kasutusele võtmise protseduurid jne. Kuna raamatukogu juhataja on ka raamatuklubi "Varak" juhtnaine, on talle topeltkoormus õlgadel.

1992.a.

Teenindamispiirkonnas oli 935 elanikku, neist lugejaid 299. Korraldati 37 üritust.

Lugejad võisid külastada 181 päeval. Korralisel puhkusel 30 päeva, puhkepäevi 86, seminaril 6, oktoobri lõpust haige 63 päeva. Ajakirjanduse tellimisega probleeme eriti ei olnud, kui see, et juhataja pidi end tundma nagu kerjus. Tuli käia firmade vahet, et need veidigi raha annaks. Näiteks Rapla AMS annetas aianduse ajakirjade tellimiseks 7.25 krooni.

Kuna Valtu koolis on õpilasi ligi 50 vähem, avaldub see ka raamatukogu arvudesse.

1993.a.

Teenindamispiirkonnas oli 922 elanikku, neist lugejaid 353.

Endine kaupluse, söökla, kontorihoone, kus ka raamatukogu ja juuksur ning baar ühe katuse all, oli a/s "Dunker" poolt erastatud.

1993.a. mai-juuli tegi raamatukogu juhataja ja ta pere remonti raamatukogu uutes ruumides pluss veel kolimine, mida teostati aiakäruga. Uued ruumid asuvad kontoris. 2 ruumi ja laoruum keldris ning lugemiskoht fuajees - kokku 70,1 m² põrandapinda. Õnneks oli eelnevalt muretsetud 15 uut raamaturiiulit, 3 lugemislauda, 2 klapplauda ja 25 tooli.

Kooliga sidemed on nõrgaks jäänud. Eelarves on raha väga vähe. Aasta jooksul korraldati 28 üritust.

1994.a.

Teenindamispiirkonnas oli 925 elanikku, neist lugejaid 364.

Alates aprillikuust lubati Kehtna Vallavalitsuse ja volikogu poolt 1 päev nädalas lugejaile suletud olla. Raha laekub raamatukogu eelarvesse armetult vähe, kuna vallal puudub selleks raha. Juhataja on palgalisel puhkusel, palgata puhkusel, sest töötasu tuli suunata raamatute soetamiseks.

Korraldati raamatunäitusi ja väljapanekuid 22, suuri suulisi üritusi 10, raamatutunde lastele 2 - kokku 34.

1995.a.

Teenindamispiirkonnas oli 965 elanikku, neist lugejaid 372.

Võimalus oli ühel kuul lepingu alusel töötajat abiks saada. Mured on samad, mis eelmistelgi aastatel.

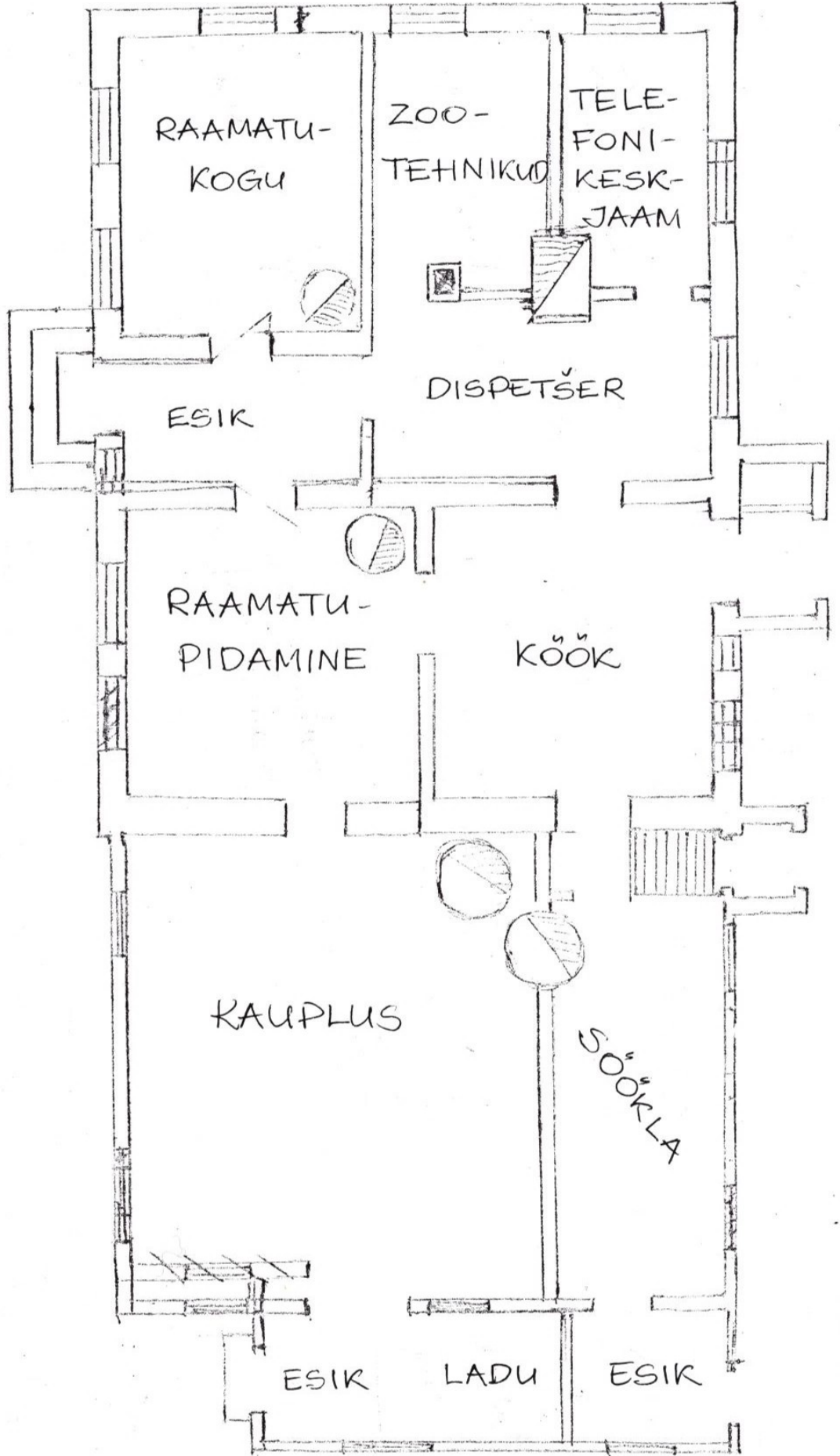
Korraldati 46 üritust.

1996.a.

Teenindamispiirkonnas oli 978 elanikku, neist lugejaid 382. Informatsioon raamatukogu kohta on kohapeal puudulik. Küllastajaid on piisavalt ja seepärast on jäänud reklaam mõtteks. Raamatukogu kasutamiseeskirjad on nähtaval kohal, kuid huvi nende vastu ei ole. Kahel kuul oli võimalus lepingu alusel töötajat abiks saada. Ajalehti, ajakirju laenutatakse koju kuni nädalaks. Osa ajakirju laenutatakse väikese tasu eest, et saaks ajakirjanduse sortimenti laiendada.

Näitusi, väljapanekuid 28, neist lastele 10. Raamatukogutunde pole tehtud.

TÄNNAVA MAJA

Rapla Rajooni TSN Täitevkomitee

O T S U S

15. oktoobril 1968. a. Nr. 139

Raplas.

Raamatukogude tööst rajoonis.

Rapla Rajooni TSN Täitevkomitee märgib, et rajoonis tegutsevate raamatukogude arv on küllaldane elanikkonna eeskujulikuks teenindamiseks. Raamatufond riiklikes raamatukogudes on kokku 400 000 eks., mida pidevalt täiendatakse uue ilmuva kirjandusega. Kaader raamatukogudes on komplekteeritud. Raamatukogu töötajast omab 85% kesk- või kõrgema hariduse, kolmandik neist on saanud raamatukogunduse alal eriettevalmistuse. Raamatukogutöötajate kvalifikatsiooni täiendatakse süstemaatiliselt kultuuriosakonna poolt korraldatavatel seminaridel.

Viimastel aastatel on raamatukogude töö põhi-eesmärgiks lahendada ülesanne - raamat igasse peresse. 1. oktoobri 1968. a. seisuga oli raamatukogudes üle kümnetuhande lugeja, sellest maal 6774. Lugemisvõimelisest peredest maal on hõlmatud 70%. 1. oktoobri seisuga on raamatukogudes teostatud 212 000 laenutust. Fondi ringlusnäitajad on võrreldes vabariigi teiste rajoonidega paremate hulgas.

Samal ajal märgib Rapla Rajooni TSN Täitevkomitee, et rahuldavate tõstmiste näitajate juures jätab mitmete raamatukogude töö tõsiselt soovida või lugejate arv on väga väike (Laidla, Adila, Kuimetsa, Kädva, Pahlka jt. raamatukogudes). Sellest tulenevalt mitmetes külaraamatukogudes teostatakse 10 või isegi vähem laenutust päevas. Raamatukogu töötajad ei näita üles aga vajalikku initsiatiivi täiendavate rändkogude ja

laenutuspunktide avaniocks. Raamatupropaganda kas puudub või sekleks läbiviidud üritused kannavad formaalset iseloomu. Soovida jätab töö õpilastega, 28% õpilastest ei ole raamatukogude lugejad.

Raamatukogude töötajate poolt esineb veel hoolimatust ja lohakat suhtumist töösse. Mitmetes raamatukogudes on korrastamata kataloogid, arvestusdokumentatsioon on korratu jne. Raamatukogu juhatajad ei tunne vajalikul määral oma tööpiirkonna inimesi ega lugejate huvisi.

Raamatukogude materiaalse baasi mahajäämus on ühoks peamiseks põhjuseks, mis takistab edukat tööd. Nii töötavad sobimatutes ruumides Maidla, Sipa, Valgu, Keava, Kuusiku, Kaiu ja mõned teised raamatukogud. Mitmed on külmad ja remontivajavad. Vaatamata sellele, et viimastel aastatel on paljud raamatukogud saanud uued riiulid, ei vasta enamike raamatukogude sisustus kaasaja nõuetele, ei soodusta vähemalgi määral tööd lugejatega, uute perede lugejaks hõlmamist, rääkimata muude raamatukogulike ürituste korraldamisest.

Rajooni raamatukogu on pealiskaudselt suhtunud kolhoosi- ja ametiühingute raamatukogude töö juhtimisega. Täpsustamist vajavad raamatukogude tööpiirkonnad ja korrigeerimist külaraamatukogude võrk.

Raamatukogude töö parandamiseks Rapla Rajooni TSN Täitevkomitee

o t s u s t a b :

1. V.I.Lenini 100. sünni-aastapäeva tähistamiseks korraldatavas sotsialistlikus võistluses püstitada külaraamatukogude põhiülesandeks kõigi lugejate-~~mis~~misvõimeliste perede haaramine lugejateks, selleks:

- paremini tundma õppida oma raamatukogu piirkonda, laiendada teeninduspiirkonna rändraamatukogude ja laenutuspunktide võrku;
- 1969. aasta jooksul täiendada ja hõrrastada nõuete- kohaselt kataloogid;
- kirjanduse propageerimise eesmärgil viia läbi bibliograafilisi ülevaateid ja vestlusi, kasutades selleks eriala töötajate nõupidamisi, lastevahemate koosolekuid, parteiharidusvõrgu ning komsomoli õpperinge jne.

2. Teha ülesandeks kõikidele raamatukogude juhatajatele 1969. aasta jooksul haarata kõik piirkonna õpilased lugejaks.

3. Rajooni täitevkomitee kultuuriosakonnal kooskõlas Eesti NSV Kultuuriministeeriumiga väljatöötada raamatukogude võrgu perspektiivplaan hiljemalt maiks 1969. a., lähtudes rajooni planeerimisskeemist.

4. Kohustada rajooni täitevkomitee kultuuri- osakonda ja rajooniraamatukogu:

- pöörata suurt tähelepanu käesoleva aasta detsembris läbiiviidava bibliograafia dekaadile, kasutades ära kõik võimalused raamatukogu propagandaks;
- komplekteerida lastetöö metoodiku koostamiseks käesoleva aasta jooksul;
- raamatufondi ringluse parandamise eesmärgil organiseerida vahetusfond Kodila raamatukogu juurde, eraldades selleks ruumid endise Kodila 8-kl. Kooli ruumidest; lõpetada 1969. a. I kvartali jooksul raamatute eraldamine vahetusfondi;
- konkreetselt planeerida raamatukogude metoodilist abistamist metoodikute ning aleviraamatukogude töötajate kaudu sellise arvestusega, et igat külaraamatukogu külastaks aasta jooksul vähenalt neli korda;

- parandada kolhoosiraamatukogude juhtimist, kehtestades neile sanad nõuded, mis kehtivad riiklikelo raamatukogudele.
- taotleda noorte õppina suunamist raamatukogunduse erialale Viljandi Kultuurharidustöö Kooli ja Tallinna Pedagoogilisse Instituuti;
- taotleda raamatukogudes kodu-uurimusliku töö elustamist ning raamatukogude muutmist selle töö keskusteks kohtadel;
- läbi vaadata ja konkretiseerida raamatukogude tööpiirkonnad.

5. Kohustada alevi- ja külade töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteesid:

- tagada materiaalse väärtuste hoameremelik hoidmine ja säilitamine raamatukogudes, kindlustada inventuuride läbiviimine vastavalt eeskirjadele;
- suuremat tähelepanu pöörata raamatukogude sisulisele tööle, raamatukogude lahtiolekuaegade otstarbekale korraldamisele;
- aidata kaasa raamatukogudele sobivate ruumide eraldamiseks ja hädavajalike remontide teostamisel majandite osavõtul, taotledes sellekohaste konkreetsete ülesannete ettenägemist raamatukogude sotsiaallistlikes kohustustes.

Rapla Rajooni TSN Täitevkomitee

e s i m e e s

/M. V e e r i s /

Rapla Rajooni TSN Täitevkomitee

s e k r e t ä r

/H. L i t t o v e r /

Raamatunädala ettevõtmisi Kehtnas

Kehtna külanõukogu piirkonnas raamatukogud korraldasid raamatunädalal üritusi nii lastele kui täiskasvanutele.

Huvitavamaks kujunes Valtu raamatukogu ja kooli kirjanduslik karneval, kus maskides oli 32 õpilast. Auhinnad said IV klassi «Hundi maja» muinasjututegelased. Toredesti esinesid V klassi indiaanlased ooperi «Hirvekütt» ainetel. Kohal olid Kunksmoor, Tuhkatrilinu ning põlised laste lemmikud Toots ja Kiir.

Kehtna raamatukogus korraldati raamatunädalal noortele lugejatele vestlussari «Kõik tööd on head». Tutvustati elukutseid, lapsed ise rääkisid, millist tööd teevad nende vanemad. Igal raamatunädalal on välja selgitatud ka tublim noor lugeja. Kaks aastat on sel-

leks olnud Vjatšeslav Babtšenko, kes sel aastal on juba läbi lugenud 59 raamatut, sealhulgas rohkesti populaarteaduslikku kirjandust.

Raamatunädal lõppes Kehtna-Keava-Valtu raamatukogu ühise kirjandusõhtuga, kus tutvustati vene nõukogude kirjandust. Ülevaate vene nõukogude proosa paremikust tegi kesk-raamatukogu lasteosakonna töötaja L. Laurimaa, luulest ja selle arengu põhioontest rääkis Kehtna 8-kl. kooli kirjandusõpetaja E. Obermann. Alati ei ole lugejatel võimalik kuulata nii põhjalikke ja huvitavaid ettekandeid kirjanduse kohta oma ala suurepäraselt tundvatelt inimestelt. Kindlasti sai siit igaüks täiendust oma kirjanduslike teadmistele.

J. JUKK

Ühistöö - 1976, detsember, 02.

Külalised Moskvaist

19. mail oli Tallinnas ENSV raamatuhingu juhatuse kolmas pleenum, mille tööst võtsid osa ka üleliidulise raamatuhingu keskjuhatuses esimehe asetäitja A. Kostakov ja propagandaosakonna vaneminstruktor Z. Mamedova. Neljapäeval viisid nad meie rajoonis eesmärki tutvuda kohalike raama-

tuhingutööga. Külalised koos raamatuhingu esindajatega Tallinnast olid vastuvõtul partei rajoonikomitee sekretäri E. Asseri juures, koosviibimisest võtsid osa rajooni raamatuhingu juhatuse vastutav sekretär T. Lepik, keskraamatukogu direktori asetäitja E. Ilover ja teised. Räägiti Rapla rajoonist ja meie raamatuhinguorganisatsioonist. Arutelu põhiteemaks sai see, kuidas korraldada tööd, et erialaraamat tööks õige lugejani.

Hiljem sõideti Valtu kolhoosi, kus tutvuti sealse asulaga, koolimajaga, ainekabinettidega, raamatuklubiga «Varak». Kohuti «Varaka» esimehe L. Bortnikovaga, klubi juhataja H. Sussiga, aseesimehe T. Metiga ja kooli direktori K. Rahuga.

Meie rajooni raamatuhingu tööga jääd rahule. Eriti meeldisid külastajatele kroonikad ning ajaloo säilitamise viisid üldse.

V. BAUMAN

Ühistöö - 1981, mai, 23.

Raamatuhingu autasud

Üleliidulise raamatuhingu keskjuhatus autasustas mitmeid aktiviste viljaka tegevuse eest raamatute propageerimisel ja levitamisel, ühingu arendamisel ja organisatsioonilisel tugevdamisel rinnamärgiga «Raamatuhingu aktivist». Meie rajoonist pälvisid selle partei rajoonikomitee sekretär Endel Asser ja Valtu raamatukogu juhataja, raamatusõprade klubi «Varak» esimees Luule Bortniková.

J. MIKK

RAPLA KESKRAAMATUKOGU DIREKTORI KÄSKKIRI Nr.4

1.detsembril 1986.a.

Kinnitan Valtu haruraamatukogu inventeerimise komisjoni järgmises koosseisus:

esimees Linda Paas - Rapla Keskraamatukogu osakonnajuhataja
liikmed Tiiu Hielo - "- vanemtoimetaja
Kaja Kivisaar - "- toimetaja
Luule Bortnikova - Valtu hrk vanemraamatukoguhoidja

Inventuur teostada ajavahemikus 1.-15.detsembril 1986.a.

Direktor

I. Leidna

Siiin asus raamatukogu 1972 - 1993. a.

Valtu raamatukogus on suur valik ajalehti ja ajakirju. Tulge lugema!

Praegune majanduslik olukord teeb korrektiivseid muutusi isiklikes kui ka asutuste rahakottides. Küllalt palju annab see tunda ajakirjanduse tellimises. Senine harjumus ja mugavus asendub tihtipeale loobumisega meeldivast ajakirjast või ajalehest. Mõnikord ei tule meelde ka võimalus kasutada raamatukogust laenutamist.

Peale eelarve toetasid Valtu raamatukogule ajakirjanduse tellimist. Kehtna vallavalitsus ja AS «VALING». Eriti tänan viimast sponsori korras abistamise eest.

Valtu raamatukogusse on 1993. aastaks tellitud «Rahva Hääle», «Päevaleht», «Postimees», «Maaleht», «Spordileht», «Sirp», «Meie Meel»,

«Ühistöö», «Eesti Kirik» ja ajakirjad «Autore vüü», «Aja Pulss», «Eesti Naine», «Eesti Loodus», «Sirje», «Horisont», «Keel ja Kirjandus», «Kultuur ja Elu», «Käsitööleht», «Lingua», «Looming», «Loomingu» Raamatukogu, «Maakodu», «Ma Pere», «Noorus», «Pikker», «Põhjaneel», «Täheke», «Teater. Muusika. Kino», «Pehnik ja Tootmine», «Vikerkaar».

Venekeelsetest ajakirjadest on võimalik tellida: «За рулем», «Сделай сам», «Роман-газета», «Подвиг», «Моделист-конструктор».

Vaatamata kitsastele oludele püüdkem leida endale meeldivat lugemisvara!

LJULLE BORTNIKOVA

Valtu leht 1993 jaan.

Et hea mõte ega värskus ei närbuks

-TTr- Suvel saatis Soome Instituut välja maaraamatukogudesse üle 400 kirja, milles paluti koostada stsenaarium "Kui võtaksin vastu Soome kirjaniku".

Tuli välja pakkuda sponsor(id), teha kava selle kohta, mida tutvustada külalisele, keda kutsuda kohtumisõhtule jne.

Väljasaadetud kirjadele kogu Eestimaalt vastas ning saatis stsenaariumi 17(!) maaraamatukogu töötajat. Kaks neist olid meie maakonnast. **LUULE BORTNIKOVA** Vaitust ja **ANNE IDVAND** Eidaperest.

Kokku kogunes koos külalistega Soome Instituudi korraldatud seminarile Käärkule detsembril algul 53 inimest.

kohtumine kirjanikAnnika Idströmi-ga, kes on töötanud kirjandusõpetajana, folkijana, elanud ja töötanud USA-s. Loomingu Raamatukogus ilmus eesti keeles tema teos "Kirjad Trinidadil". Aga ta on kirjutanud veel "Sinitaevas" (1980), "Minu vend Sebastian" (1985), viimane romaan "Loomulik toimumine" ilmus mülitu. Tema romaaniides on peategeelane mees: maksuametnik, poiss, poliitik

"Seminar, mis kandis nime Naiste November, oli ääretult huvitav ja tõine. Eelkõige oli see mõeldud maaraamatukogu töötajatele ning nende päevaprobleemidele. Eesti raamatukogudest rääkis Tiitu Vaim, raamatukogude komplekteerimisest ja kasutajatest Soomes Sirkka Svedberg. Teisel päeval kujunes väga sisukaks

ning tema raamatuid pidid rohkem lugema mehed," rääkis Luule Bortnikova.

Seminaril tehti selget vahet tege-likkuse ja unistuste vahel, kuigi ka viimastel oli oma kindel koht.

TEGELIKKUS. MIDA SAAB PARANDADA KOHEJA PRAEGU?

- * Ruuminappus
- * Ulearune käsitsitöö. Raamatukogutöötaja õmbleb raamatu läbi, paneb tugevamad kaaned, kiletab ja alles siis jõuab uus raamat lugejani. Kui jõuaks uus raamat, ei peaks kõide kaua vastu. Aga - kas see pole mitte kirjastuste ja raamatukõijate töö? Ka lahtiste lehtedega uus raamat on üsna tavaline.

- * Teaduskirjanduse vähesus
- * Info puudus. Ka raamatukogu töötaja ei tea, mida tellida ning teeb seda telefoni teel

- * Halb trükkiri raamatutes
- * Kirjandus puuetega inimestele
- * Puudub fondi analüüs. Raamatukogu töötaja ei suuda seda teha,

sest peab raamatuid lugemisvõim-iseadma.

- * Raamatukogu kui infokeskus
- * Raamatute vargus

Luule Bortnikova ja Anne Idvand ütlesid, et need ei ole Valtu ja Eida-pere, vaid kogu Eesti maaraama-tukogude ees seisvad sõlmküsimu-sed.

UNISTUSTE LAHTRISSE JÄID:

- * Pajundustehnika ja arvutite kasu-tamine
- * Kaks töötajat raamatukogus, pii-saks pooltseisest kohast

- * Raamatute sisu parem tundmine. Kummaline küll, aga praegu unistus. Seni, kuni üks raamatukogutöötaja õmbleb, kiletab, kleebib, kirjutab peal-kirju, teenindab inimesi jne., jääb tal raamatuga tutvumiseks vähe aega.

- * Pikem puhkus ja suurem palk
- * Spetsiaalne raamatukoguhoone

Need kaks maaraamatukogu töötaja-leidsid, et õppida on vaja, ka oma-

vaheline kokkusaamine on väärtus omaette.

"Suletuses närbub ka hea mõte ning raamatukogu töötaja peab end palju harima. Kuigi seminaripäeval, kuni raamatukogus on ametis üks inime-ne, jääb lugejate teenindamata, pole see siiski kõige hullim: äkki on järg-mine kohtumine lugeja ja raama-tukogutöötaja vahel viljakam, sest viimane ontargemaksaanud," anva-vad Luule ja Anne.

Annega tegi intervjuu Sinikka Sipilä Hämeenlinnast ning see ilmub Soõ-me Raamatukogutöötajate ajakirjas. Seminaril korraldajad olid osalejate-ga sedavõrd rahul, et tahtsid kohtuda sama seltskonnaga ka tuleval aastal. Seminaril peakorraldaja oli Maimu Berg, ning peale Soome instituudi osalesid ka Ungari, Saksa, Rootsi ja Taani instituut.

Kõigile neile, kes stsenaariumi kirju-tasid, kingiti inglise- ja soomekeelseid raamatuid. Nende hulka kuulusid ka Anne Idvand ja Luule Bortnikova.

"Nädalaine" -1995, detsember, 15.

Pildil
raamatukogu
juhataja
AINO ELLERMAA,
ARNOLD JÕULU,
VALTER HINDREMÄE

On raamatukogukuu

Luule Bortnikova tuli Valtu raamatukokku aprillis 1968 ning on valitud kohale ja ametile tänaseni truuks jäänud. Töö kõrvalt lõpetas ta keskkooli ning 1978 Viljandi kultuurikooli, diplomil raamatukoguhoidja kutse. Pärimisele, mis sellel kohal hoiab, on vastuseks tagasihoidlik naeratus: «Palk see küll pole, kuid on võimalus inimestega suhelda ja olla kursis ilmuva trükisõnaga. Vist on oma kutsumus leitud.»

Mõnedelt raamatukogutöötajatelt kuulduv nurinat, et keskkogu nõuab neilt liiga palju aruandeid, plaane, ürituste kasvu, andmeid — ühesõnaga pabereid. Luulelt tulevad need õigel ajal, täpselt ja korrektselt. Kõige tähtsam aga on lugujatega tegelemine: kirjanduse soovitamine, päringutele vastamine, lugemissoovide rahuldamine. Oluline on ka kodukandi inimeste isiklikele rõõmudele ja muredele kaasaelamine. Asula on kasvanud, lugujaskond samuti. Luule tööle tulles oli Valtus üle paarisaja

raamatukogu kasutaja, mullu 365. Ikka tullakse siia, sest igaühele osatakse soovitada õige raamat, lahkelt aidatakse leida vajalik materjal mõne teema kohta ja vastus igale küsimusele.

Viimastel aastatel on Valtu raamatukogu sageli välja võidelnud oma grupi parima tiitli nii töös laste kui täiskasvanutega. Seda kinnitavad vimplid seinal. Rajooni kultuuriaktiivi päevadel on Luule alati autastustate heigas.

Kultuurikandjaks nimetas Valtu raamatukoguhoidjat üks tema noor lugeja. Juhtida raamatühingu algorganisatsiooni ja raamatusõprade klubi «Varak» ei ole kerge. Tänu heale kontaktivõimele, orienteerumisele kirjandusküsimustes ja algatuslikkusele on Luule nende ülesannetega suurepäraselt toime tulnud juba 1977. aastast peale.

«Varak» on kohaliku rahva hulgas populaarne, sest klubi tegutseb läbimõeldult ja aastatega on kujunenud traditsi-

oonid. Liikmed, keda on 30 ümber, valmistavad ise kordamööda üritusi ette, suve lõppu tähistatakse tavapärase lõkkeõhtuga. Tänavu korraldati kirjanduslik kohus R. Kaugveri «Meie pole süüdi» põhjal, ekskursioonid Harju ja Haapsalu rajooni ning Tallinna kultuuriloolistesse paikadesse ning teatrikülastus «Ugalasse», kus vaadati «Kalevala kangelaslugusid». Klubiõhtutel käiakse meeeldi, sest need rikastavad inimesi.

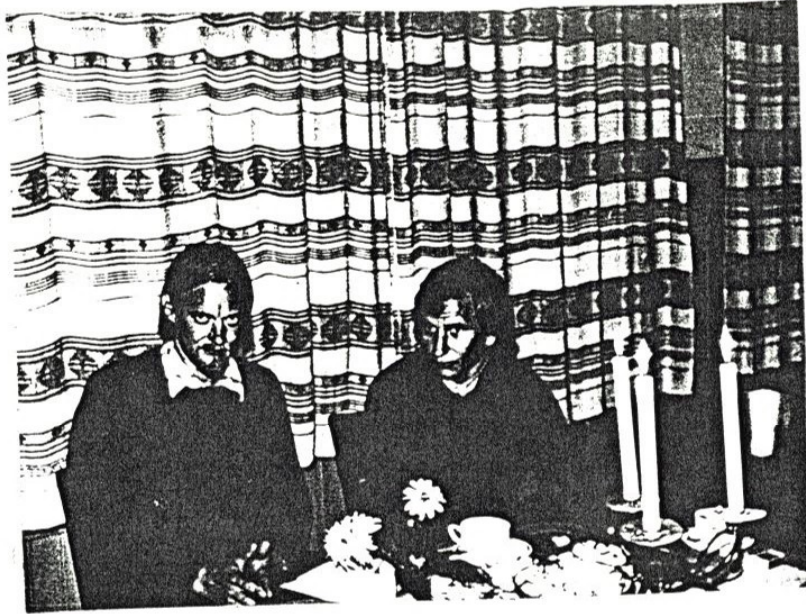
Töiste kordaminekute aluseks on raamatukogu tihe side kooli- ja majandirahvaga. Luule Bortnikova on võimekas kultuuritöötaja. Hulk mõtteid on tal veel teoks saamata, kuid selleks vajaks Valtu raamatukogu palju avaramaid ruume. Eeskujuliku tööga on need ammu ära teenitud. Rajooni 28 maaraamatukogust on kõige väiksemate põrandapindadega Ingliste ja Valtu.

KAJA TAMMAR

Arvo Kuldkepi foto

Žhüstöö -
1985, nov., 23.

Kohtumine luuletaja Andres Ëhiniga
12. aug. 1975. a.

Teemaõhtu "Maa ja noored" detsembris 1977. a.
Külas kirjanik VELLO LATTIK

Näitus Valtu 8-kl. Kooli eesti keele ja kirjanduse kabinetis.